

Dure Broodroof door Ambtenaren

Mathijs Bouman

Zou hij al een klein beetje spijt hebben, Eric Wiebes? Morgenavond om zeven uur moet de staatssecretaris van Financiën naar de Tweede Kamer voor een debat over de toetsing van zzp-contracten door de Belastingdienst. Kamerleden van zowel oppositie- als coalitiepartijen willen graag van hem horen hoe zijn ambtenaren omgaan met de nieuwe Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelatie (DBA).

Dat is de inmiddels beruchte vervanger van de Verklaring Arbeidsrelatie (VAR), die zelfstandigen de mogelijkheid gaf om opdrachtgevers vooraf te vrijwaren van eventuele naheffingen voor sociale premies. De VAR leidde volgens critici tot veel schijnzelfstandigen, hoewel niemand precies (of ongeveer) weet hoeveel er daarvan zijn.

Met de Wet DBA kan voortaan ook de opdrachtgever worden aangeslagen als achteraf zou blijken dat de zzp'er eigenlijk gewoon een werknemer was. Door zogenoemde 'modelcontracten' te gebruiken, kunnen zzp'er en opdrachtgever proberen vooraf hun goede wil te tonen, maar als de daadwerkelijke werkzaamheden en gezagsverhoudingen niet precies kloppen met de afspraken in het contract, zijn beiden bij controle toch het haasje.

Bovendien blijkt in de praktijk dat de door de Belastingdienst goedgekeurde modelcontracten dermate vaag zijn geformuleerd, dat de opdrachtgever zelden zeker weet of er wel echt aan wordt voldaan. Onrust en onzekerheid dus, en de eerste berichten en onder-

zoeken geven aan wat critici van de Wet DBA vooraf al vreesden: kopschuwe opdrachtgevers durven het al minder aan om zzp'ers in te huren. DBA staat in de praktijk voor Dure Broodroof door Ambtenaren.

Terwijl er toch geen vuiltje aan de lucht was toen Wiebes vorig jaar zijn wet verdedigde in het parlement. Senatoren in de Eerste Kamer vroegen of het niet verstandig zou zijn om even te wachten met de nieuwe regels totdat dit of het volgende kabinet een serieuze visie had ontwikkeld op de arbeidsmarkt als geheel, een kijk op de toekomst van vast- en flexwerk, een idee over de toekomst van ondernemerschap en de rol van de zzp'er. Wiebes haastte zich om te verklaren dat de Wet DBA in alle gevallen

een goed idee zou zijn. Wat het huidige of toekomstige arbeidsmarktbeleid ook zou zijn, DBA was in zijn woorden 'no regret'-beleid, want betere handhaving is altijd goed.

Beleid zonder spijt. Ik vraag me af of Wiebes er nog steeds zo over denkt. Zijn Wet DBA lijkt ook echte zzp'ers hun opdrachtgevers, inkomen en ondernemerschap te kosten. Dat moet een VVD'er toch met spijt vervullen. Ongetwijfeld is Wiebes morgenavond weer zijn opgewekte, positieve zelf en zal hij uitleggen dat er slechts sprake is van wat kleine opstartproblemen bij de Belastingdienst en dat zzp'ers en opdrachtgevers zich vooral geen zorgen moeten maken. Maar onder al dat optimisme jeukt de spijt.

.....
Mathijs Bouman is macro-econoom.